

**Державний навчальний заклад
«МІЖРЕГІОНАЛЬНЕ ВИЩЕ ПРОФЕСІЙНЕ УЧИЛИЩЕ
З ПОЛІГРАФІЇ ТА ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ»**

Адреса:

Україна, м. Дніпро
49006, пр. Пушкіна, 36; тел. (0562) 31-29-15
49038, вул. Князя Ярослава Мудрого, 56; тел. (056) 778-21-40
E-mail: mvupit_direkcija@ua.fm
<http://center-polygraph.org.ua>

Номінація: *«Формування інформаційно-цифрової компетентності як важливої складової розвитку інноваційної особистості»*

Мета конкурсної роботи : *«Відобразити та поширити практичний досвід ДНЗ «МВПУПІТ» з формування інформаційно-цифрової компетентності у здобувачів професійної (професійно-технічної) освіти засобами віртуальних соціальних мереж, цифрової контентної творчості, кіберосвіти та хмарних технологій»*

Автори досвіду:

Заст. директора
ДНЗ «МВПУПІТ» –
Гончарова І.П.

Викладач спецдисциплін –
Лебідь Л.О.

Викладач спецдисциплін –
Юдіна М.В.

Зміст досвіду:

Сьогодні цифровий світ інтенсивно входить у кожен аспект нашого життя: освіту, бізнес, економіку, ринок, банки, перелік потрібних ринку праці професій та умов винайму працівників та суспільство в цілому. Усі члени суспільства стають цифровими користувачами і темпи споживання цифрової інформації з веб-сайтів з кожним днем тільки нарощується.

Один з провідних трендів сучасної освіти – діджиталізація освітнього процесу, трансформація освіти під впливом цифрових технологій.

Таким чином, з часом, нас очікує повна діджиталізація освіти, яка станом на зараз є цифровою тільки на 2% у світовому масштабі. Навчання відбуватиметься через додатки та платформи, а штучний інтелект і віртуальна реальність відкриють нові можливості для освіти. В Україні вже розвивають цей напрямок компанії Prometheus, EdEra, Preply, а також усевітньо відома Grammarly, заснована групою українців. Такі стартапи роблять прямий внесок у майбутнє, адже якісна освіта дає поштовх усім іншим галузям.

Основними векторами розвитку цифрової освіти є:

– Швидкість – навчання йде в ногу з часом, адже звичайне накопичення знань давно втратило свою актуальність.

– Ентузіазм і мотивація – основоположні принципи в освіті, де викладачі стають координаторами, направляючи учнів в онлайн- і офлайн-режимі.

– Доступність матеріалів в режимі реального часу, що спрощує процес отримання нових знань.

– Міждисциплінарний контент – напрямок, стирає жорсткі межі між виробництвом, бізнесом та іншими сферами, тому вимагає об'єднувати знання з різних сфер життя.

Міністерство освіти і науки оголошуючи розвиток реформи НУШ на 2019 рік також наголошує на діджиталізації освіти. Відповідно до цих завдань, кожен здобувач сучасної професійної (професійно-технічної) освіти повинен мати необхідні компетенції XXI століття – сформовану інформаційно-цифрову компетентність.

Формування інформаційно-цифрових компетентностей у контексті діджиталізації професійної освіти

Формування інформаційно-цифрової компетентності молоді під час освітнього процесу сьогодні є ключовим у системах освіти економічно розвинених країн. У нашій державі в цілому та в рамках реформи НУШ відбуваються процеси розроблення та впровадження нових стандартів, навчальних програм, навчально-методичного забезпечення в даному напрямку діяльності.

Вісім категорій ключових компетентностей для навчання впродовж життя, визначено у Європейській рамці відповідності (Key Competences for Lifelong Learning – European Reference Framework), включають: 1) спілкування рідною мовою; 2) спілкування іноземними мовами; 3) математичну компетентність і компетентність у галузі науки й технологій; 4) цифрову компетентність; 5) уміння навчатись; 6) соціальну та громадянську компетентності; 7) відчуття ініціативи та підприємництва; 8) культурну обізнаність і самовизначення. Основними характеристиками ключових компетентностей є те, що вони: багатофункціональні; наскрізні; належать до ментальної діяльності високого порядку; багатовимірні.

Як видно з зазначеного, інформаційно-цифрова компетентність входить до переліку ключових в основних стратегічних міжнародних документах, є наскрізною, багатофункціональною, може бути застосована у різноманітних життєвих сферах.

ДНЗ «МВПУПІТ» має значний практичний доробок у даному напрямку реформування професійної освіти та здійснює поширення результатів серед ЗП(ПТ)О на обласному рівні з роботи щодо формування інформаційно-комунікаційної компетентності у змісті освіти та системі підготовки кваліфікованих кадрів.

Інформаційно-цифрова компетентність передбачає впевнене, а водночас критичне застосування інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) для створення, пошуку, обробки, обміну інформацією в навчанні, в публічному просторі та приватному спілкуванні. Це перш за все такі компоненти: інформаційна й медіа-грамотність, основи програмування, алгоритмічне мислення, роботи з базами даних, навички безпеки в Інтернеті та кібербезпеці; розуміння етики роботи з інформацією (авторське право, інтелектуальна власність тощо).

Інформаційна компетентність – це вміння за допомогою технічних засобів та інформаційних технологій самостійно шукати, аналізувати та добирати необхідну інформацію, обробляти її, зберігати та передавати. Компоненти: інформаційний (здатність до ефективної роботи з інформацією у всіх формах її подання); комп'ютерний (вміння та навички щодо роботи з сучасними комп'ютерами та засобами ПЗ); застосування (здатність застосовувати сучасні ІКТ для роботи з інформацією та розв'язуванню різноманітних задач).

Цифрова компетентність – це здатність вміти використовувати цифрові медіа й ІКТ, розуміти і критично оцінювати різні аспекти цифрових медіа і медіа контенту, а також вміти ефективно комунікувати у різноманітних контекстах. Інформаційна і медіа грамотність (пошук, опрацювання, зберігання інформації, створення матеріалів з використанням цифрових ресурсів). Комунікативний (онлайн-комунікації в різноманітних формах: електронна пошта, чати, блоги, соціальні мережі та ін.). Технічний (ефективне і безпечне використання комп'ютера і ПЗ для вирішення різноманітних задач). Споживацький (вирішення повсякденних задач, які задовольняють різноманітні потреби).

У ДНЗ «МВПУПТ» педагогічними працівниками здійснюється системна робота щодо формування основних складових навичок інформаційно-цифрової компетентності здобувачів професійної (професійно-технічної) освіти та відповідно до поставлених завдань у закладі розроблено та ефективно апробується використання методики навченості, що базується на наступних критеріях:

1. **Інформаційний менеджмент** (здобувач професійної освіти має вміти здійснювати пошук і перегляд інформації - виходячи зі своєї навчальної мети, визначати свою потребу в інформації, здійснювати пошук і перегляд цифрової інформації): визначає свої можливості і знаходить відповідну інформацію для саморозвитку, навчання, поведінки в суспільстві і проблемних ситуаціях, а також для проведення дослідницької роботи; експериментує, порівнює і формує ефективні методи пошуку інформації, що включають різні документи і інформаційні середовища.

2. **Оцінка інформації** – (здобувач професійної освіти збирає і обробляє цифрову інформацію, виділяє суттєву інформацію, а також критично аналізує та оцінює її): критично аналізує різну інформацію, порівнює і використовує дискурсивну практику, що підходить до контексту (наприклад, соціальні медіа, судову практику, розваги, спілкування між друзями), дотримуючись домінуючих у них норм спілкування; пояснює загальні механізми функціонування засобів масової інформації як галузі економіки, в тому числі роль ЗМІ на ринку праці.

3. **Збереження і відтворення інформації** (виходячи зі своїх цілей здобувач професійної освіти зберігає цифрову інформацію, а також впорядковує і обробляє зібрану інформацію, щоб мати можливість її відтворення): зберігає і адмініструє цифрові матеріали в різних інтернет-середовищах (в т. ч. на основі хмарних обчислень) і на фізичних пристроях, використовуючи для цього різні системи класифікації; усвідомлено вибирає відповідне середовище і рішення (наприклад, синхронізацію, резервні копії і т. д.) для зберігання цифрових матеріалів.

4. **Спілкування за допомогою цифрових засобів:** описує інформаційне середовище, критично аналізує його і діє в ньому у відповідності до своїх цілей і прийнятої в суспільстві етикою комунікації.

5. **Поширення інформації та контенту** – (здобувач професійної освіти ділиться місцезнаходженням і змістом знайденої інформації з іншими, а також дотримується загальноприйнятої практики в галузі захисту інтелектуальної власності): порівнює переваги і недоліки поширення цифрових матеріалів (як зі своєї точки зору, так і з точки зору інших); аналізує цінність і адекватність поширюваної інформації для цільової групи.

6. Громадянська активність в Інтернеті (здобувач професійної освіти долучається до заходів в суспільному житті і долучає до них інших, з використанням засобів і можливостей ІКТ): описує і цілеспрямовано використовує можливості для участі в громадянському суспільстві, використовуючи можливості пропонувані цифрових засобів, з урахуванням прийнятої в суспільстві етики комунікації.

7. Співпраця при підтримці цифрових технологій (здобувач професійної освіти використовує цифрові засоби для командної роботи, а також для спільного створення ресурсів, цифрових матеріалів тощо): за допомогою цифрових засобів проявляє креативність, вміння співпрацювати і проявляти ініціативність в різних (інноваційних) проектах; виходячи зі своєї мети, використовує нові / різні інтернет-послуги, що дозволяє здійснювати співробітництво, а також їх різні функції.

8. Мережевий етикет (сетикет, нетикет) (здобувач професійної освіти застосовує на практиці в цифровому спілкуванні норми поведінки та загальноприйняті звичаї, а також враховує при спілкуванні культурні особливості і явища соціоетнічного різноманіття): сприймає і цінує різноманітність, а також використовує відповідні стратегії для виявлення невідповідної своїм ідеалам поведінки; формує зважені (аргументовані /обгрунтовані) точки зору в етичних питаннях розвитку технології і її використання.

9. Адміністрування цифрової ідентичності (здобувач професійної освіти формує і адмініструє свою цифрову ідентичність, а також відстежує свої цифрові «сліди»): використовує, виходячи з контексту і своєї мети, різні можливості для вираження своєї ідентичності та індивідуальності за допомогою цифрових засобів.

10. Цифрова контентна творчість (здобувач професійної освіти самостійно створює, змінює і розвиває цифровий контент, створений ним самим і іншими, в різних форматах): створює, виходячи з своєї мети, цифровий контент нового, особливого типу на різних платформах і в різних середовищах (наприклад, короткометражний фільм, представляє спеціальність і / або область інтересів сайт і т. д.).

11. Створення нових знань – (учень змінює і інтегрує наявні цифрові матеріали, щоб створити нове знання): обгрунтовує свій вибір і придатний спосіб і засоби для внесення змін в цифрові матеріали; використовує специфічне в якійсь області програмне рішення для виконання навчальної роботи.

12. Авторське право і ліцензії (у ході цифрової тематичної творчості і при використанні контенту, створеного іншими, учень дотримується принципів захисту інтелектуальної власності): враховує як у своїй навчальній роботі, так і в повсякденному житті, ліцензійні умови різного типу, що діють по відношенню до програм та відповідних додатків; за потреби, докладає до створених ним цифрових матеріалів відповідну ліцензію.

13. Програмування (учень складає найпростіші програми за допомогою мови програмування): складає комп'ютерні програми, використовуючи будь-яку сучасну мову програмування і середовище розробки.

14. Безпека. Захист обладнання (учень вживає заходів по техніці безпеки, щоб уникнути фізичних і віртуальних ризиків): аналізує загальноприйняті в публічному просторі правила для вжиття заходів безпеки і описує необхідні дії в разі їх несправності.

15. Безпека. Захист персональних даних (учень враховує у своїй цифровій діяльності приватність інших людей і загальні умови користування, а також захищає свої персональні дані і самого себе від інтернет-шахраїв, небезпек і цькування в Інтернеті): аналізує і формує зважені точки зору щодо впливу технологічних оновлень на робоче середовище людей в минулому, в даний час і в майбутньому.

16. Безпека. Захист здоров'я (учень уникає ризиків для здоров'я, що викликаються використанням цифрової технології та цифрової інформації): оцінює ризики для здоров'я, пов'язані з використанням цифрових засобів (починаючи з ергономічних аспектів і закінчуючи технологічною залежністю); робить висновки про те, як цифрове середовище може змінити життя на краще або гірше, і, на основі цього - як його використовувати, і яких правил при цьому дотримуватися.

17. **Безпека. Захист навколишнього середовища** (учень усвідомлює вплив цифрової технології на навколишнє середовище): виважено формує свою точку зору і дає оцінку екологічним темам, пов'язаним з використанням цифрової технології (наприклад: можливості, проблеми).

18. **Рішення технічних проблем** (за допомогою пошуку дефектів учень виявляє технічні проблеми і знаходить можливі рішення (від пошуку дефектів до більш комплексних проблем): самостійно знаходить інформацію та допомогу для вирішення технічних проблем і пошуку несправностей, користуючись різними джерелами; учень інструктує інших при вирішенні найпростіших проблем і знаходить власні шляхи їх розв'язання.

19. **З'ясування потреб і пошук технологічних рішень для них** (учень критично вибирає і оцінює технологічні можливості і цифрові рішення, що поєднуються з його потребами): учень при необхідності аналізує ефективність і вплив використання різних напрямків цифрових технологій, а також, ґрунтуючись на аналізі, приймає рішення і висловлює рекомендації.

20. **Творче використання інновації і технології** (учень творчо застосовує технологію для амовираження і для пошуку інноваційних рішень проблем): бере участь в співробітництві з однокласниками і / або технологічної фірмою в рамках інноваційного проекту розвитку; пояснює взаємодію між технологічними, економічними, соціальними і культурними інноваціями, а також їх зв'язки між собою.

21. **З'ясування прогалів в цифровій компетенції** (учень намагається бути в курсі нових напрямків розвитку цифрової технології, систематично з'ясовує недоліки в своїй цифровій компетенції, розвиває себе і підтримує інших в розвитку цифрової компетенції): оцінює і рефлексує свою цифрову компетенцію і досвід використання цифрової технології, а також усвідомлено планує розвиток цифрової компетенції; оцінює и рефлексує свою цифрову компетенцію і досвід використання цифрових технологій, а також усвідомлено планує цю діяльність.

У результаті формування інформаційно-цифрової компетентності під час освітньої діяльності та в позаурочний час, учні ЗП(ПТ)О удосконалюють вміння: використовувати різні джерела інформації, користуватися новими інформаційними технологіями та ПЗ, переробляти інформацію для отримання певного продукту, критично аналізувати, порівнювати, систематизувати та самостійно опрацьовувати інформацію.

Цифрова контентна творчість як важлива складова розвитку інноваційної особистості

Сучасний етап розвитку освіти пов'язаний з широким використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) і можливостей, що надаються глобальною мережею Інтернет. Інформаційні технології значно розширюють можливості подання навчальної інформації. У зв'язку з цим вирішального значення набувають віддалений доступ до освітніх ресурсів, опублікованими в Мережі, і можливість оперативного спілкування всіх учасників освітнього процесу. Наразі, вже всі розуміють, що Інтернет має колосальні інформаційні можливості і не менш вражаючі послуги. Однак, якими б властивостями не володів той чи інший засіб навчання, інформаційно-предметне середовище, первинні дидактичні завдання, особливості пізнавальної діяльності учнів, зумовлені певними цілями освіти. Інтернет з усіма своїми можливостями і ресурсами - суть засіб реалізації цих цілей і завдань.

Сектор молодіжного самоврядування ДНЗ «МВПУПІТ» ефективно використовує на відеохостингу YouTube власні відеоканали, щоб ділитися своїми знаннями зі світом і мільйонами користувачів, які приходять на нашу платформу, а також, щоб навчатися.

На платформі створено «Офіційний відеоканал»:

(<https://www.youtube.com/channel/UCVCymeh-MRgXRPO8IgN06gg>).

Метою каналу є підтримка освітнього процесу, що має станом на 15.01.2019 – 70 965 переглядів.

Крім того створено телеканал «Успіх-ТБ», що за рік роботи має понад 1 200 переглядів (<https://www.youtube.com/channel/UC51QNoJEsOBdaiOayiwnZtQ>).

На каналі «УСПІХ-ТБ» молодь самостійно створює та розміщує до перегляду авторські інтерв'ю із успішними людьми міста Дніпро та всієї України - бізнесменами, політиками, науковцями, митцями, громадськими діячами. Канал створено колективом ДНЗ «МВПУПІТ» з метою показати молоді - успішність ближче, ніж нам здається! Також ефективно працює у форматі аудіопідкастів студентське радіо «ЄвроУкраїна».

Мета освітніх програм (цифрового контенту) - розширювати кругозір, допомагати сприймати красу світу, просвіщати. Відбувається це в різних формах: випусків новин, ток-шоу, документальних кінофільмів, розважальних передач, спектаклів, кінофільмів, телевізійних лекцій, ігрових навчальних шоу. Основним багатофункціональним завданням освітнього телебачення у ДНЗ «МВПУПІТ» вважається поширення навчально-культурної інформації, сприяння в навчанні та сприйнятті нових знань різних значень і типів (освітнє завдання).

Так, наприклад в Китаї освітнє телебачення стало «ареною» освітньої реформи. Телебачення постійно пропагує інноваційні освітні концепції, сприяє просуванню реформ, виконуючи свою організаційну функцію. Японське освітнє телебачення відоме якісними передачами про культуру, своїми документальними фільмами. Освітнє телебачення в Південній Кореї вважається головним інструментом виховання людей протягом усього їхнього життя. Особлива увага приділяється позаурочному вихованню. Зміст програм безкоштовного освітнього телебачення США включає дитячі передачі, телевізійні уроки по університетським науковим дисциплінам. Англійське публічне телебачення являє собою цілий спектр високоякісних освітніх послуг, що охоплює всі рівні підготовки аудиторії.

Освітнього телебачення в Україні в даний час в чистому вигляді не існує. Функції освітнього телебачення частково перейшли до дистанційного виховання з застосування новітніх телевізійних технологій та Інтернету. Даною роботою і займається творчий колектив Міжрегіонального вищого професійного училища з поліграфії та інформаційних технологій і спеціально створена освітня структура – відео студія «Медіа-освітняни» (презентація додається). Колектив за наслідками роботи вважає, що формування дистанційної освіти, що поєднує можливості телебачення та Інтернету, - це ще один перспективний напрям становлення освітнього телебачення в нашій державі та формування в молоді цифрової компетентності як важливої складової інноваційної особистості.

Дані цифрові продукти – це молодіжні проекти, які створюються власноруч учнями училища під керівництвом керівника гуртка. Телеканали об'єднують у спільноту не тільки учнів, але й їх однолітків-друзів, батьків.

Переваги наявності власного цифрового контенту у закладі професійної освіти:

1. Інтернет продукти створені учнями ДНЗ «МВПУПІТ» не мають обмежень щодо хронометражу, трансляція можлива у будь-який зручний для користувача час, кількість переглядів для спостерігача не обмежена.

2. Широка різноплановість Інтернет-контенту (виховні заходи, уроки, технологічні інструктажі, конференції, концерти, театралізовані п'єси, семінари, майстер-класи, воркшопи, лабораторні практикуми, демонстраційні досліди, відео-лекції, вступні інструктажі, інструктажі з охорони праці тощо).

3. Самостійний вибір учнем можливості перегляду навчального чи пізнавального матеріалу (де, коли, з ким і з якого моменту переглянути матеріал);

4. Додаткові інструменти – можливість додати опис у вигляді тексту, прикріпити інші медіа файли.

5. Коментарії: у глядача є можливість поділитися власною думкою та прочитати відгуки інших осіб.

6. Глядач – творець власного контенту. У користувача є можливість самому створювати власний контент на Інтернет-платформах.

7. Глобальне поширення контенту.

8. Необмежені об'єми для архівів інформації.

Завдання, які можна виконувати за допомогою власного Інтернет-телебачення:

– включення матеріалів мережі в зміст уроку (інтегрування їх в програму навчання);

– самостійний пошук інформації учнями в рамках роботи над проектом;

– поглиблене самостійне вивчення іноземної мови, ліквідація прогалин в знаннях, уміннях, навичках;

– самостійна підготовка до складання кваліфікаційного іспиту чи ЗНО;

– систематичне вивчення певного аспекту іноземної мови дистанційно під керівництвом викладача;

– підвищення мотивації і створення потреби в вивченні іноземної мови за допомогою живого спілкування;

– формування і розвитку умінь і навичок читання, безпосередньо використовуючи матеріали мережі різного рівня складності;

– формування і розвитку умінь і навичок аудіювання на основі автентичних звукових текстів мережі Інтернет, також відповідно підготовлених викладачем.

Ефективним в освітньому процесі ДНЗ «МВПУПІТ» є застосування технології «Перевернутого навчання» (Flipped Learning). Суть цієї технології полягає в наступному: учні виконують домашнє завдання в аудиторії під керівництвом викладача, а теоретичну частину програми опановують удома самостійно за допомогою відеолеку.

Викладачі записують свої лекції на відео і викладають в Інтернет, а учні дивляться їх на своїх смартфонах, планшетах або домашніх комп'ютерах. На заняттях в групі учні виконують практичні завдання, вправи та лабораторні роботи. Для «перевернутого навчання» характерно використання водкастов (vodcast), подкастів (podcast) і преводкастингу (pre-vodcasting).

Подкаст (Podcast) - це звуковий файл (аудіолекція), який його творець розсилає по підписці через інтернет. Одержувачі можуть завантажувати підкасти на свої пристрої (стаціонарні і мобільні) або слухати лекції в режимі онлайн.

Водкаст (Vodcast) - це відеофайл (відеолекція).

Преводкастинг (Pre-Vodcasting) - це метод навчання, при використанні якого викладач створює водкаст зі своєю лекцією, щоб студенти отримали уявлення про тему ще до заняття, на якому ця тема буде розглянута.

Наприклад, у групі «Кухар-кондитер» викладач спец предметів Новак С.Б використовує власний вод-каст по темі «Отрута зовсім поруч. Гігієнічні вимоги до інвентарю, посуду та пакувальних матеріалів» (<https://www.youtube.com/watch?v=L16UkMKWUw>), а викладач спецпредмів Юдіна М.М з професії «Оператор комп'ютерної верстки» використовує вод-каст по темі «Урок з технології комп'ютерної обробки інформації «ярмарок вакансій»»(<https://www.youtube.com/watch?v=SOjSjrfFh60>). Усі вод-касти записуються в медіа-лабораторії училища і розміщені в «хмарі». Водкаст є лекцію викладача, супроводжується зазвичай презентацією і відеороликами. Учням потрібно тільки поміркувати над питаннями, заданими викладачем в ході лекції, і проаналізувати відеоролики. На занятті в аудиторії учні відповідають на поставлені запитання та обговорюють з викладачем показані в водкасті ролики.

Головними перевагами онлайн-навчання учні ДНЗ «МВПУПІТ» називають: доступність інформації в будь-якому місці, гнучкість, мобільність, широкий вибір, можливість отримувати інформацію вдома, можливість переглядати відео необмежену кількість разів, зручність поєднання навчання з роботою, можливість побудови особистого графіка навчання, можливість вибрати зручний час для перегляду, можливість зупинити перегляд і продовжити його в зручний час, цікаву подачу матеріалу, різноманітність діяльності в процесі навчання, краще засвоєння інформації, можливість зупинити лекцію і поміркувати.

Таким чином, застосування цифрового контенту в освітньому процесі є відповіддю на виклики візуального повороту, що характеризує сучасне суспільство, і дозволяє вирішити задачу індивідуалізації навчального простору, що є однією з головних тенденцій освіти ХХІ століття.

За наслідками впровадження творчого експерименту можемо зробити висновок, що освітній конвент на Інтернет-каналах має великий потенціал для розвитку інноваційної особистості. В цілому, освітнє Інтернет-телебачення на даний момент не здатне замінити класичної освіти, але воно може бути хорошим доповненням до базової освіти та до саморозвитку молодшої людини.

Реалізація освіти з кібербезпеки в професійній освіті: практика використання цифрових технологій та кібербезпекових освітніх ресурсів

Комп'ютерна техніка та глобальна мережа стали невід'ємними частинами нашого сьогодення. Більша частина населення нашої планети мають доступ до мережі Інтернет і активно використовують її ресурси. Глобальна мережа надає своїм користувачам численні можливості по отриманню, обробці, обміну та зберіганню інформації. Але поруч з цим, в безмежному Інтернет-просторі ховається багато небезпек.

Небезпеки в Інтернеті можуть підстерігати кожного. За даними «Лабораторії Касперського», українська молодь проводить в Інтернеті значно більше часу, ніж представники молодого покоління в країнах Європи і США. З розвитком мережі Інтернет зростає і протиправний контент, частішають випадки агресивної поведінки одних користувачів по відношенню до інших і кіберпереслідування. Багато стають жертвами шахрайства і шкідливих програм.

Поряд з цим, на сьогодні актуальним стає питання захисту інформації та особистих даних. Інформаційна безпека передбачає організацію безпеки інформації, особистих даних чи даних організації або компанії. Кібербезпека – це частина інформаційної безпеки. Це поняття позначає визначенні зусилля, що направлені на захист мережевих систем та всіх даних від несанкціонованого використання або заподіяння шкоди.

Закон України «Про основні засади забезпечення кібербезпеки України» дає таке визначення: «Кібербезпека – захищеність життєво важливих інтересів людини і громадянина, суспільства та держави під час використання кіберпростору, за якої забезпечуються сталий розвиток інформаційного суспільства та цифрового комунікативного середовища, своєчасне виявлення, запобігання і нейтралізація реальних і потенційних загроз національній безпеці України у кіберпросторі».

Сучасним цивілізованим країнам та урядам потрібні фахівці з кібербезпеки для захисту своїх громадян та інфраструктури. Саме тому сьогодні так зростає попит на фахівців з кібербезпеки. Дуже важливо привчати молодь не тільки до медіаграмотності, а навчати їх основним поняттям інформаційної та кібербезпеки. Надзвичайно актуальним сьогодні є здійснення професійної підготовки з кібербезпеки на всіх рівнях Національної рамки кваліфікацій та розроблення наскрізних мобільних освітніх програм для забезпечення ступеневої професійної підготовки фахівців в галузі кібербезпеки на всіх освітньо-кваліфікаційних рівнях: від кваліфікованого робітника до магістра.

ДНЗ «МВПУПТ» є активним партнером громадського об'єднання «Українська академія кібербезпеки». Адміністрація училища пройшла перепідготовку за напрямками: «Місце і роль професійної освіти в забезпеченні потреб кібербезпекової галузі у професійних кадрах», І «Вимоги до освітньо-кваліфікаційного і професійного рівня молодших спеціалістів і робітників у галузі кібербезпеки», «Змістове наповнення навчальних програм з кібербезпеки та потреби індустрії».

Завдання педагогічного колективу ДНЗ «МВПУПТ» – розвиток в учнях складових інноваційної особистості, громадянсько-активних, таких, що можуть аналізувати і критично ставитися до інформаційної продукції.

Необхідно зазначити, що в даний час для рівнів повної загальної середньої та професійної (професійно-технічної) освіти не має предметної області «Основи кібербезпеки», але в рамках метапредметних результатів і предметних умінь для учнів ДНЗ «МВПУПТ» педагогічним колективом розроблено та впроваджено в зміст підготовки курс за вибором: «Основи кібербезпеки», в якому розглядаються не просто правила безпеки, але й питання захисту своїх особистих даних та протистояння шахраям і злочинцям.

Завдання курсу «Основи кібербезпеки» – вдосконалення професійної освіти і підготовки в сфері інформаційних технологій, а також популяризація професій, пов'язаних з інформаційними технологіями.

Мета вивчення курсу – дати загальне уявлення про безпеку в інформаційному суспільстві і на цій основі сформувати розуміння технологій інформаційної безпеки і вміння застосовувати правила кібербезпеки в усіх сферах діяльності.

Виховна мета курсу – формування на якісно новому рівні культури розумової праці і взаємодії з оточуючими, відповідального ставлення до питань безпеки життєдіяльності.

У рамках метапредметних результатів питання інформаційної безпеки позначені:

– вимоги формування навичок і умінь безпечної і доцільної поведінки при роботі з комп'ютерними програмами і в мережі Інтернет, вміння дотримуватися норм інформаційної етики і права;

– вміння використовувати засоби інформаційних та комунікаційних технологій у вирішенні когнітивних, комунікативних та організаційних завдань з дотриманням вимог ергономіки, техніки безпеки, гігієни, ресурсозбереження, правових та етичних норм, норм інформаційної безпеки;

– розуміння основ правових аспектів використання комп'ютерних програм і роботи в Інтернеті.

Модулі курсу «Основи кібербезпеки»

№ пп	Модуль	К-ть годин
1	Загальні відомості про безпеку ПК і Інтернету	10
2	Техніка безпеки і екологія	4
3	Проблеми інтернет-залежності	2
4	Методи забезпечення безпеки ПК і Інтернету. Віруси і антивіруси	6
5	Шахрайські дії в Інтернеті. Кіберзлочини	6
6	Мережевий етикет. Психологія і мережа	2
7	Правові аспекти захисту кіберпростору	5
Всього:		35

Педагогічний колектив ДНЗ «МВПУПІТ» при навчанні молоді цифровій грамотності велику увагу приділяє законності дій і моральній складовій будь-якої дії в мережі Інтернет.

Соціальні мережі активно входять в життя молоді, багато людей працюють і живуть там постійно, а в Facebook вже зареєстрований мільярд чоловік, що є однією сьомою всіх жителів планети. Багато користувачів не розуміють, що інформація, розміщена ними в соціальних мережах, може бути знайдена і використана ким завгодно, в тому числі не обов'язково з благими намірами.

Методичною комісією «Комп'ютерна обробка» ДНЗ «МВПУ ПІТ» започатковано в соціальній мережі Facebook освітній проект «Історичний персонаж» з метою навчання учнів безпечній роботі в мережі в процесі мережевої, а також ефективно наповнюються сторінки кожної навчальної групи, де кожен учень може висловити свою думку, поділитися будь-якою інформацією. А для цього в закладі реалізується Школа правил мережевого етикету. Під час занять молодь вчать спілкуватися в групі, вести дискусії, вміти розрізняти реальні і віртуальні особистості, розуміти які загрози можуть нести реальні зустрічі з віртуальними знайомими і їх небезпека, погрози та образи – чим це може закінчитися.

Цифрова репутація – це негативна чи позитивна інформація в мережі про особистість. Компрометуюча інформація розміщена в Інтернеті може серйозним чином позначитися на реальному житті людини. «Цифрова репутація» - це імідж, який формується з інформації про особу в Інтернеті. Місце проживання, навчання, фінансове становище, особливості характеру і розповіді про близьких – все це накопичується в мережі.

Багато підлітків легковажно ставляться до публікації особистої інформації в Інтернеті, не розуміючи можливих наслідків. І навіть не здогадуються про те, що фотографія, розміщена 5 років тому, може в майбутньому стати причиною відмови прийняття на роботу.

Знайти інформацію через багато років зможе будь-який – як з добрих спонукань, так і з наміром заподіяти шкоду. Це може бути хто завгодно. І саме це педагогічний колектив у рамках роботи Школи правил мережевого етикету й намагаємося донести до молоді.

Сучасна молодь – активні користувачі цифрового простору. Однак далеко не всі знають, що користування багатьма можливостями цифрового світу вимагає дотримання прав на інтелектуальну власність. Термін «інтелектуальна власність» відноситься до різних творінь людського розуму, починаючи з нових винаходів і знаків, що позначають власність

на продукти і послуги, і закінчуючи книгами, фотографіями, кінофільмами та музичними творами.

Створення авторських відео продуктів та викладання їх на каналі ДНЗ «МВПУПІТ» на YouTube надає можливість не тільки вчити учнів створювати цифрові матеріали, а також паралельно привчає їх дотриманню авторських прав, цифрової репутації, мережевого етикету. В процесі навчання в гуртку «Я маю право» учні вивчають вимоги законодавства – ніхто без дозволу автора не може відтворювати його твір, поширювати, публічно демонструвати, продавати, імпортувати, пускати в прокат, публічно виконувати, показувати / виконувати в ефірі або розміщувати в Інтернеті.

Сьогодні молодь і кіберпростір нероздільні. Підліток заходить в Інтернет зі смартфона, з комп'ютера або планшета. Життя в кіберпросторі пов'язане з низкою ризиків, як і в реальному житті. Кількість кіберзлочинів зростає щороку і основна група ризику молодь. Тому кожна людина повинна знати про кібербезпеку хоча б на початковому рівні.

Педагогічний колектив ДНЗ «МВПУПІТ» розуміє важливість такого навчання. Саме для цього представники колективу також долучилися до курсів мережевої академії Cisco з кібербезпеки. Застосовуючи набуті знання, ми зможемо навчити своїх учнів долати загрози глобальної мережі.

Використання хмарних технологій в освітньому процесі закладу професійної (професійно-технічної) освіти на прикладі Office 365

Відповідно до Закону «Про освіту» в навчальних закладах повинні бути створені умови для функціонування інформаційного освітнього середовища. Для ДНЗ «МВПУПІТ» таким середовищем стала платформа Microsoft Office 365. Безумовно, інформаційне освітнє середовище створює принципово нові можливості для організації навчальної та позанавчальної діяльності учнів і дозволяє підвищити ефективність навчання. Практика показує, що дане середовище дозволяє вибудовувати індивідуально-орієнтований процес навчання, сприяє високому ступені самостійності і самореалізації учнів. Доступ до інформаційних ресурсів Інтернету дає можливість учням користуватися основним і додатковим навчальним матеріалом, необхідним для навчання в училищі, виконувати домашні завдання, самостійно навчатися.

Останнім часом впровадження хмарних технологій стрімко зростає, завдяки цьому освіта стає ще доступніше, адже, вчитися можна скрізь: у приміщенні та на відкритій місцевості.

Загальною перевагою для всіх користувачів хмарних технологій є те, що отримати доступ до «хмари» можна не лише з ПК чи ноутбука, але також з нетбука, смартфона, планшета, тому що головною вимогою для доступу є наявність Інтернету, а для роботи програмного забезпечення «Хмари» використовуються потужності віддаленого серверу; споживачі використовують програми без їх установки.

Вся робота виконується в мережі Інтернет. Користувачеві для роботи необхідні лише дві речі: стабільне підключення до мережі Інтернет та браузер. У цьому полягає головна характеристика особливості хмарних сервісів.

Хмарні технології – це технології обробки даних, у яких комп'ютерні ресурси надаються інтернет-користувачу як онлайн-сервіси. Це і можливість створення та редагування офісних документів онлайн, і складні математичні обчислення, для яких потужності одного персонального комп'ютера недостатньо.

По суті, на сьогоднішній день хмарні технології - це одна велика концепція, що включає в себе багато різних понять. Це програмне забезпечення, інфраструктура, платформа, дані, робоче місце...

Переваги хмарних технологій:

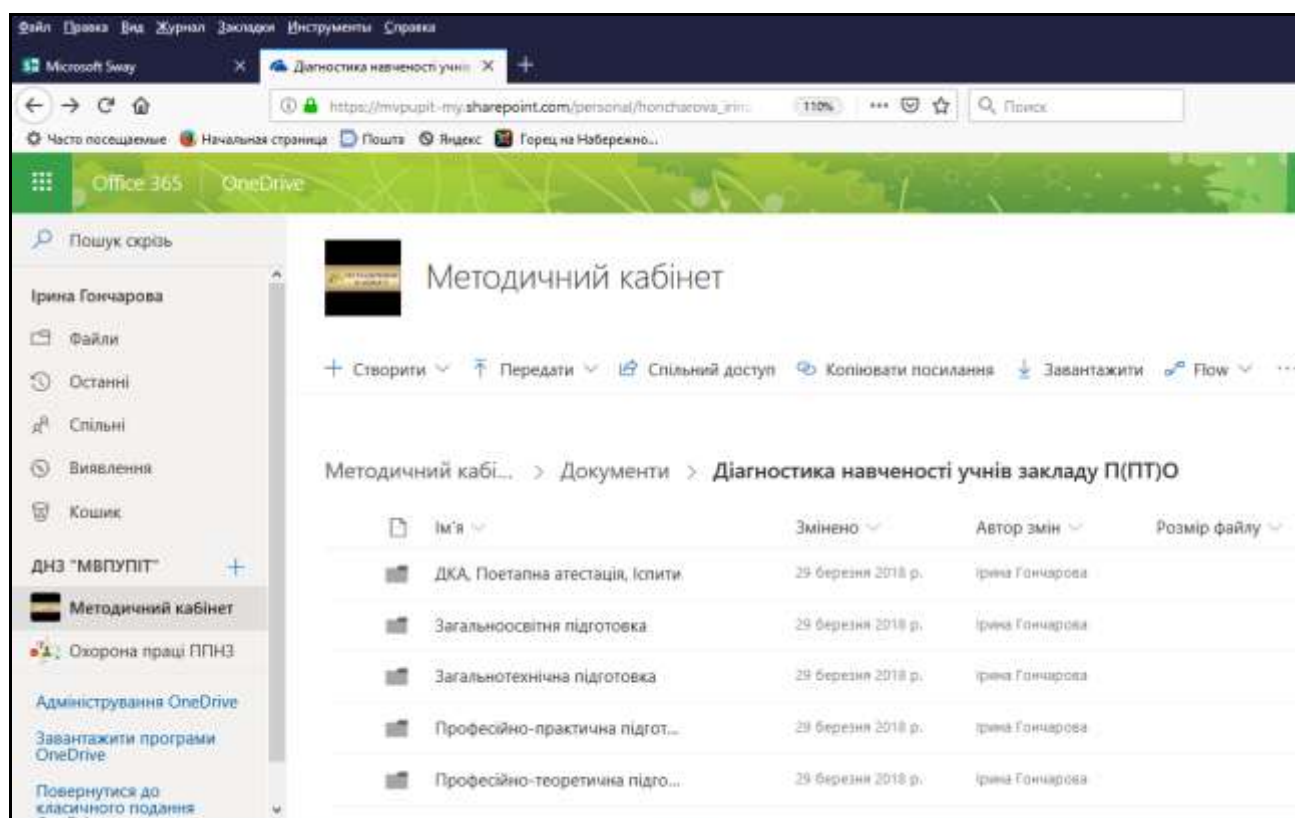
- не потрібні потужні комп'ютери;
- менше витрат на закупівлю програмного забезпечення і його систематичне оновлення;

- необмежений обсяг збереження даних;
- доступність з різних пристроїв і відсутня прив'язка до робочого місця;
- забезпечення захисту даних від втрат та виконання багатьох видів навчальної діяльності, контролю і оцінювання, тестування он-лайн, відкритості освітнього середовища;
- економія коштів на утримання технічних фахівців.

Отже, основною перевагою є можливість економити на дорогому програмному забезпеченні. Не потрібно на кожен ПК встановлювати дорогі офісні пакети та спеціалізовані програми обробки даних.

Вагомий внесок у розвиток хмарних технологій, зокрема для освіти робить компанія Microsoft.

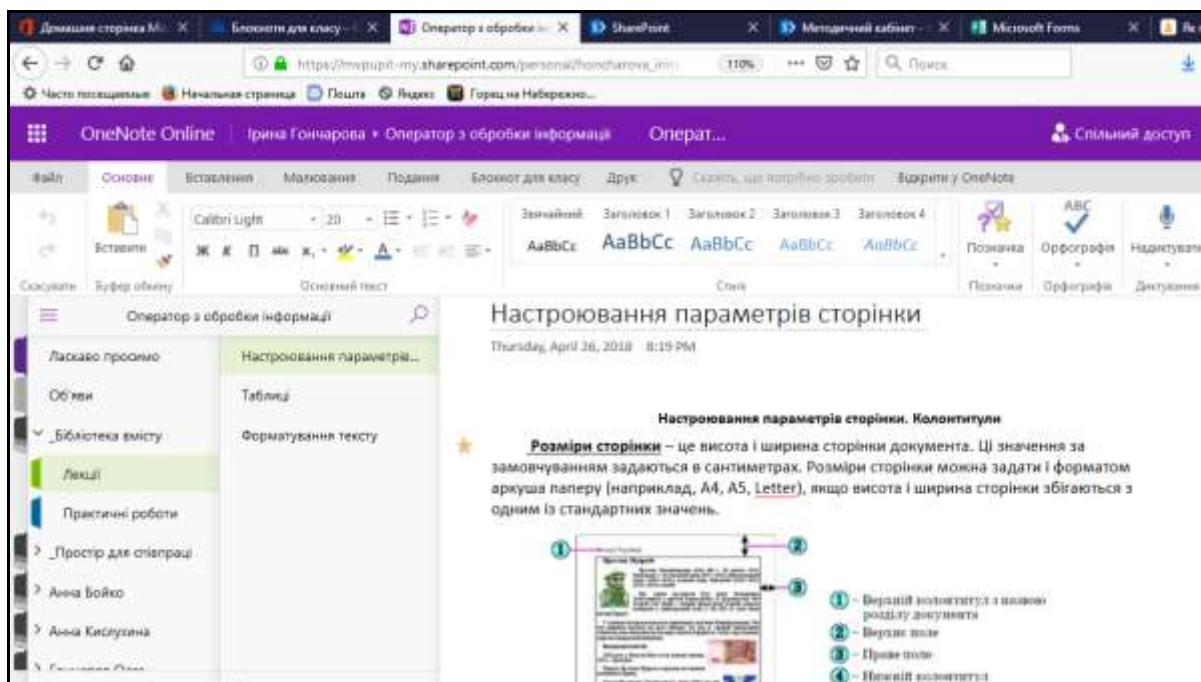
Для впровадження нових форм проведення уроків, безпечного зберігання даних і електронного обміну даними ДНЗ «МВПУПІТ» ефективно вже понад два роки застосовує хмарний сервіс Office 365, базовий тарифний план якого доступний для освітніх установ безкоштовно.

На користь вибору Office 365 зіграли роль кілька факторів. Наше училище завжди використовувало програмне забезпечення компанії Microsoft у адміністративно-управлінських задачах і навчальному процесі. З початком розвитку хмарних технологій ми проводили аналіз можливості розгортання освітнього простору училища на різних платформах, але перевагу надали Office 365.

У жовтні місяці у рамках роботи над єдиною методичною проблемою «Створення, функціонування та розвиток єдиного інформаційного освітнього середовища в контексті професійної підготовки майбутніх фахівців для різних галузей економіки через розгортання сервісних платформ та мережевих технологій» майже всі педагоги училища прийняли участь у тренінгу «Інформаційне освітнє середовище навчального закладу» від центру нової освіти Івана Іванова, автора багатьох ініціатив у сфері неформальної освіти дорослих. У програмі тренінгу були опрацьовані питання: структури сучасного інформаційного освітнього середовища; організації взаємодії між всіма учасниками навчально-виховного процесу; використання хмарних технологій.

Завдяки засобам Microsoft Office 365 викладачі можуть користуватися он-лайнними середовищами для зберігання навчальних матеріалів, можуть створювати сайти груп для спільної роботи і швидкого обміну інформацією, отримати у своє розпорядження засоби планування.

Іноді низька швидкість Інтернету в навчальному закладі у небагатьох учнів та викладачів сформувала упереджене ставлення щодо освоєння нових сервісів. Поступово, у процесі впровадження й освоєння базових сервісів проблем вдається уникати.

З грудня 2017 року весь педагогічний колектив училища та експериментальні навчальні групи отримали училищний електронний обліковий запис, який забезпечує доступ до ліцензійного програмного забезпечення, до спільних документів, деяких сервісів, які недоступні у звичайному обліковому записі. Звичайно, учні швидко опановують нові сервіси, але й і педагоги не відстають від своїх вихованців.

В навчальному процесі ми безпосередньо використовуємо сервіс OneDrive, що дозволяє зберігати до 25 ГБ різноманітних документів, представлених за допомогою стандартних офісних програм. Для всіх папок і файлів можна визначати рівень доступу від виключно персонального до публічного.

Платформа OneDrive працює як додатковий жорсткий диск, доступний на будь-яких пристроях. Тут зручно зберігати фотографії, відео й документи, надаючи до них доступ кому й коли завгодно, надавати до них спільний доступ колегам, одногрупникам і навіть співпрацювати над вмістом з іншими користувачами.

Найбільшу користь, ми маємо при роботі з управлінською документацією. Відпадає потреба бігати з папірцями на узгодження по різних кабінетах – всі документи розміщено в сховищі OneDrive і доступ до окремих груп документів надано тільки тим працівникам, які за них відповідають. Адміністрація і секретар мають доступ до всього пакету документів, психолог тільки до своїх документів і так далі. За необхідності, спільний доступ до певного документа надається відповідній особі, яка повинна з ним працювати. Можливість спільно й віддалено працювати над одним і тим же документом найбільше полегшує роботу. Відпала проблема багаторазової пересилки документа, що редагується. У сховищі знаходиться один документ, над яким можуть працювати декілька осіб, і цей документ завжди має свою найсвіжішу версію.

Надійність сервісу від компанії Microsoft позбавила нас страхів втратити інформацію, оскільки тепер вона надійно захищена.

Таким чином, OneDrive покликаний полегшити нам життя і більше не залежати від переносних накопичувачів інформації.

Робочі папки в середовищі OneDrive мають структуру аналогічну з папками в Windows.

Хочеться звернути увагу на сервіс SharePoint (сайт) – це перш за все платформа для створення веб-додатків і може бути використана для розв’язання багатьох педагогічних завдань. За допомогою SharePoint можна організувати:

- віддалену роботу як викладачів, так і учнів;
- створити он-лайн майданчик для обміну досвідом і знаннями;
- розвивати і зберігати базу знань навчального закладу;
- автоматизувати документообіг;
- полегшити роботу викладачів за допомогою формування бази електронних шаблонів документів;
- проводити дистанційне навчання для учнів.

З метою інтенсифікації управлінської діяльності в МВПУПТ у хмарному сервісі Office365 створено віртуальний «Методичний кабінет» засобами SharePoint. Основні переваги сайту:

Інформативність – містить інформацію про навчальну діяльність.

Доступність – ознайомитися з документами сайту може будь-який його користувач незалежно від того де він знаходиться.

Дієвість – сайт надає інформацію про життєдіяльність навчального закладу 24 години на добу 7 днів на тиждень.

Ефективність – сайт допомагає ефективно вирішувати проблеми та розширює сфери діяльності.

Економічність – створення та підтримка сайту у хмарних технологіях не потребує грошових витрат. Це забезпечило доступ усіх педагогічних працівників до хмарних технологій та дало можливість отримувати актуальну інформацію у зручний час із будь-якого пристрою з доступом до мережі Інтернет.

Основна задача, яку ми спробували вирішити – це робота із учнями на відстані. Зрозуміти матеріал уроку і не відставати від програми є найголовнішим. За допомогою вказаних сервісів можна так організувати роботу учнів, щоб і домашні завдання перевіряти в он-лайн режимі. Можливість надати консультацію за темою у будь-який момент – є основною перевагою сучасного навчання.

Хмарні технології (Office 365) широко використовуються в училищі, для надання учням персонального доступу до мережевих ресурсів, розміщених на сайтах. Вони мають можливість редагувати свій розділ, не маючи доступу до інших сторінок. Це, з одного боку, дає можливість педагогу контролювати інформацію, що надходить, а з другого – розвиває самостійність і відповідальність учнів. Крім того, учні надійно позбавлені впливу мережевої реклами.

Технологія хмарних обчислень і реалізована на її основі освітня платформа дозволяє максимально ефективно використовувати наявні програмно-апаратні ресурси, а учні дістають можливість застосовувати на практиці найсучасніші комп’ютерні технології.

Віртуальні освітні спільноти в професійній освіті: інструмент формування інноваційної особистості

Швидкий розвиток інформатизації в освіті викликає об’єктивну необхідність підвищення ефективності інформаційного освітнього середовища (ІОС). Особлива роль у цьому напрямку відводиться становленню та розвитку електронної педагогіки, яка за своєю суттю є новою педагогікою та має значні відмінності від традиційної. Поява нових засобів і технологій зберігання, відтворення і передавання інформації робить можливою реалізацію якісно нових підходів до форм і способів подання навчального матеріалу.

Поняття «електронна педагогіка» необхідним чином пов’язане з поняттям «навчальне середовище», оскільки система навчально-виховних впливів реалізується у певним чином організованому середовищі, однією з системоутворюючих складових якого є електронні засоби навчання, інформаційно-комунікаційні технології, цифрові компетенції.

Отже, існує необхідність глибоких педагогічних досліджень впливів інформатизації суспільства на людську свідомість, здатності учнівської молоді до сприйняття й інтерпретації інформації, до інтерперсональної комунікації. Результати цих досліджень повинні обов'язково враховуватися при проектуванні віртуального інформаційно-освітнього простору як чиннику створення навчального середовища. В умовах інформаційного суспільства ширшою стає мережа соціальних сервісів і як результат поширення віртуальних освітніх, навчальних і соціальних мереж, які об'єднують людей навколо спільних інтересів або цінностей, утворюючи певну соціальну групу користувачів та задовольняючи їх потреби.

Досвід ДНЗ «МВПУПТ» презентує можливості та шляхи застосування віртуальних соціальних мереж для потреб закладів професійної (професійно-технічної) освіти, інформатизації освітнього середовища на прикладі діяльності ДНЗ «Міжрегіональне вище професійне училище з поліграфії та інформаційних технологій» (далі – ДНЗ «МВПУПТ»).

У ДНЗ «МВПУПТ» відповідно до рішення педагогічної ради від 30.08.2016 р. (протокол № 1) розпочато впровадження технологій дистанційної освіти, а також здійснено перехід на новий етап формування єдиного інформаційного освітнього середовища.

Єдине інформаційне освітнє середовище в ДНЗ «МВПУПТ» (ЄІОС) – це програмно-телекомунікаційне середовище, що має забезпечувати активну інтеграцію інформаційних технологій в освітній процес та створює належні умови для формування в учнів інформаційно-комунікаційної компетенції.

Цілі створення ЄІОС тісно пов'язані з основними цілями діяльності закладу професійної (професійно-технічної) освіти. Все це відтворюється і в нових вимогах до сучасного закладу П(ПТ)О:

- оновлення змісту професійної (професійно-технічної) освіти, впровадження інформаційно-комунікаційних технологій в освітній процес;
- активні форми навчальної діяльності;
- інноваційні форми організації освітнього процесу, у тому числі проектна, дослідна, дистанційна форма навчання, індивідуалізація;
- нова роль викладача та майстра виробничого навчання в ПТНЗ;
- освітнє середовище, у тому числі школа інформатизації, що охоплює: цифрові навчальні інструменти та електронні цифрові сховища робіт учнів та викладачів тощо;
- нові підходи до управління ПТНЗ.

Основними складовими єдиного інформаційного освітнього середовища ПТНЗ є: технічні ресурси – до них належать кабінети інформатики та комп'ютерні лабораторії, предметні та спеціальні кабінети, програмне забезпечення, обладнання для передавання інформації на відстані; кадрові ресурси (інтелектуальна складова), яка враховує: загальний професійний рівень педагогічного колективу; пріоритети навчального процесу; бажання підвищувати кваліфікацію та власний педагогічний потенціал; навчально-методичні ресурси (інформаційна складова): методичні розробки уроків з використанням ІКТ та мультимедійної техніки; мережеві методичні об'єднання викладачів, що дозволяють усім учасникам навчального процесу обмінюватися актуальною інформацією, представляти свої власні методичні напрацювання та використовувати передовий досвід колег, незалежно від місця їх роботи та регіону країни.

Таким чином, правильно організоване ЄІОС закладу П(ПТ)О дозволяє на новому рівні здійснювати диференціацію навчання, підвищує мотивацію учнів, забезпечує наочність будь-якого матеріалу, дозволяє навчати учнів сучасним способам самостійного отримання знань, що є провідною умовою досягнення нової якості професійної освіти. Поряд з цим, варто зазначити, що саме віртуальні соціальні мережі є потужним засобом для підтримки комунікації мільйонів людей в мережі Інтернет.

Соціальна мережа – соціальна структура, утворена індивідами або організаціями. В якості інтернет-сервісу соцмережа може розглядатися як платформа, за допомогою якої люди можуть здійснювати зв'язок між собою та групування за специфічними інтересами.

Стрімкий розвиток веб-технологій та їх вплив на сучасне суспільство призвів до зміни традиційних сфер комунікації. Інтернет-простір став майданчиком для безбар'єрного передавання та обміну інформацією, знаннями та спілкування людей з різних місць та країн.

У контексті нашого експерименту, а саме використання віртуальних соціальних мереж в освітніх та виховних цілях, пропонуємо виокремити поняття «віртуальна соціальна мережа» як платформу, онлайн-сервіс або веб-сайт, що використовуються для побудови певного навчального середовища, відтворення його результатів та соціальних взаємовідносин у навчальних групах за допомогою Інтернету. Соціальна мережа в Інтернеті – це програмний сервіс, майданчик для взаємодії людей у групі чи різних групах. Віртуальна мережа стосовно до Інтернету є засобом забезпечення сервісів, що пов'язані з установами зв'язків між його користувачами, а також іншими користувачами та відповідними їх інтересам інформаційними ресурсами, викладеними на сайтах глобальної мережі.

Завданням освітніх соціальних мереж є впровадження сучасних технологій в освіту. За їх допомогою користувачі будуть забезпечені всіма можливими шляхами для взаємодії один з одним – відео, чати, зображення, музика, блоги та інше, зможуть безпечно спілкуватися в Інтернеті між собою, адже профілі у першу чергу учнів, а також батьків, викладачів та адміністрації закладу освіти будуть перевірені. З іншого боку, батьки, які не завжди мають час відвідувати заклад освіти, щоб дізнатися про стан навчальних досягнень власної дитини, матимуть більше можливостей дізнаватися про її успішність.

Переваги використання соціальних мереж наступні: учень знаходиться в себе удома у своїй звичній обстановці; немає тиску з боку інших учнів і може задати навіть найбезглуздіше питання і при цьому не бути висміяним; можливість роботи безпосередньо з учнем з конкретних незрозумілих питань; можливість створювати свій навчальний контент як учню так і викладачу; зручність для використання Інтернет конференцій, вебінарів, аудіо або відео уроків оскільки учень забезпечений усім необхідним устаткуванням.

Вважаємо, що використання технологій дистанційної освіти в освіті сьогодні вже наповнено іншим сенсом – це використання новітніх телекомунікаційних технологій – Інтернету, мереж тощо. Тобто, дистанційна освіта – це навчання, при якому суб'єкти навчання віддалені один від другого, а саме освітній процес здійснюється при підтримці засобів телекомунікацій.

Вигідна перевага освітніх мережевих спільнот полягає, на нашу думку, в тому, що найбільша увага їх учасників приділяється тому, як вони діляться знаннями одне із одним. Таким чином, запускається механізм самовиховання, який контролюють відповідальні модератори — спеціалісти чи фахівці з тієї чи іншої галузі. Наразі усі інтерактивні проекти ДНЗ «МВПУПТ» модерує керівник гуртку медіаграмотності, що має відповідний досвід роботи з інформацією та знання, необхідні для того, аби навчити учнів сприймати, шукати, створювати та фільтрувати медіа-продукти.

Першим проектом, що спрямований на розвиток медіакомпетенції в учнів ПТНЗ, а також реалізації програми національно-патріотичного виховання молоді, є проект «Історичний персонаж». В контексті нашого дослідження під медіакомпетенцією розуміємо реалізацію соціального спілкування в суспільній практиці, тобто здатність розуміти, аналізувати і оцінювати зміст медіа, вміння використовувати медіа під час навчання і дозвілля, бути співтворцем особистого змісту мас-медіа, володіти навичками самопрезентації та спілкування з іншими користувачами медіа і, якщо потрібно, вміти критично оцінювати власну медіаактивність.

Інтерактивна ініціатива діє на базі соціальної мережі «Фейсбук». Проект містить змагальний характер – кожного місяця учасникам, що представляють різні навчальні групи, пропонується одна тема, яка стосується історії України або подій сьогодення, що однозначно залишать свій відбиток на державотворчому шляху нашої країни. Тема може стосуватися соціальних реформ, військових потрясінь, культурних звичаїв або наукових відкриттів та обов'язково має національно-патріотичний підтекст. За відведений час учасники готують власні презентації, що можуть включати не лише текстові, але й будь-які медіа-матеріали. Особливо заохочується створення власних медіа-проектів, як-то колажі чи відео ролики,

а також проведення досліджень, що ґрунтуються не на «копі-пасті», а на знаходженні важкодоступної інформації, взятті інтерв'ю у компетентних осіб (роботодавців, керівників базових підприємств поліграфічної галузі Дніпропетровщини) тощо. По завершенні кожного етапу конкурсу учні презентують власні дослідження на сторінці у мережі «Фейсбук», де їх можуть обговорювати чи доповнювати інші учасники. Компетентне журі здійснює оцінювання кожного окремого дослідження по ряду критеріїв, виставляє бали, за результатами яких у кінці року обираються три найбільш медіаграмотні групи учнів. Переможців нагороджують розвиваючими подарунками, а також пізнавальними екскурсіями до історичних місць України.

Подібний проект розвиває медіаграмотність учнів одразу у кількох напрямках. У першу чергу, учнів заохочують до роботи з інформацією, адже чи не найбільша проблема суспільства глобалізації полягає в тому, що люди сприймають весь інформаційний потік, не фільтруючи та не відсіюючи зайвих даних. По-друге, у ході проекту учні навчаються не лише знаходити інформацію, а й створювати власний медіа-продукт. Врешті-решт, сама тематика проекту спонукає до культивування серед учнівського колективу патріотичних почуттів та обізнаності з історією власної держави. Платформа соціальної мережі відкриває можливості не лише механічного виконання завдань, а й колективного обговорення інформаційних потоків. Таким чином, учні допомагають одне одному ставати більш обізнаними та медіаграмотними.

Поряд з цим, навчальний заклад здійснює реалізацію проекту – «Мережеві освітні технології». Створено віртуальну он-лайн групу «Віртуальна кафедра» (за напрямами роботи методичних комісій), що дозволяє інтегрувати в єдиний інформаційний процес та спільне організаційно-технологічне середовище методичну роботу ПТНЗ.

Віртуальний методичний кабінет (ВМК) є структурним підрозділом методичної служби ДНЗ «МВПУПТ». ВМК – це форма інтерактивного он-лайн спілкування педагогічних працівників та адміністрації, яка забезпечує оптимальний доступ до необхідної інформації, дозволяє вільно комунікувати з педагогічною спільнотою країни, ділитися досвідом роботи. ВМК поповнюється за участю методичної служби закладу, яка бере участь у коригуванні усіх напрямків діяльності.

Метою діяльності ВМК є створення інформаційно-методичної бази для підвищення творчого потенціалу та професійної компетентності педагогів, реалізації системного підходу в організації навчально-виробничого процесу ПТНЗ, забезпечення інформаційного супроводу методичної роботи педагогічних працівників закладу, позиціонування досвіду роботи методичних комісій ПТНЗ

Для реалізації мети віртуальний методичний кабінет вирішує наступні завдання: забезпечує мобільну інформаційну підтримку діяльності структурних підрозділів методичної служби та ефективну комунікацію в соціальних мережах; створює банк даних програмно-методичної, нормативно-правової, науково-теоретичної інформації; задовольняє запити, потреби педагогів в інформації професійно-особистісної орієнтації.

Зміст діяльності полягає у здійсненні організаційно-методичної допомоги педагогам у науковій організації праці; в розвитку педагогічної творчості; сприянні діяльності творчих груп; систематизації матеріалів, що надходять в заклад і забезпеченні оптимального доступу педагогічних працівників закладу до будь-якої необхідної інформації; поширенні досвіду роботи педагогів закладу та досвіду роботи інших ПТНЗ України; підборі і систематизації тематичних розробок, методичних рекомендацій тощо.

Таким чином, залучаючи учнівську молодь закладів П(ПТ)О в мережі, педагогічні працівники стимулюють їх до пізнавально-дослідної діяльності, створюють можливості бути членами престижних спільнот. Наразі заклади професійної (професійно-технічної) освіти мають використовувати різні системи управління освітою. Саме з їх допомогою навчальні заклади стануть конкурентноздатними та зможуть надати учням інтерактивне, мобільне та мотивуюче до цікавого навчання та спілкування середовище, що буде відповідати глобальним трендам на ринку освітніх послуг.